תלמוד בבלי · אחרונים · אמת ליעקב

אמת ליעקב על פסחים

רבי יעקב לורברבוים מליסא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אמת ליעקב על פסחים

רבי יעקב לורברבוים מליסא

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אמת-ליעקב-על-פסחים/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ג. 4
דף נג: 4
דף נו. 4
דף פח. 4
דף קיב: 4

דף ג.

אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו וכו' שנאמר מן הבהמה אשר איננה טהורה. והוא תמוה, דהא כמה פעמים כתיב טמאה בתורה. והעיקר כמו שכתב בעל המאור, דודאי כשצריך התורה להזהיר שלא יאכל מהן הוצרך לגנותו בתכלית המאוס, בכדי שיפרוש מהן ולא יאכל מהן. אבל גבי נח שאינו אלא לסיפור בעלמא, אין להוציא דבר מגונה מפיו:

דף נג:

מפני מה מסרו עצמן חנניא מישאל ועזריה לתוך כבשן האש (ופרש"י הא כתיב וחי בהם). ומשני שלמדו ק"ו מצפרדעים מה צפרדעים שלא נצטוו על קדושת השם כתיב ובתנוריך כו'. [דברי המחבר כאן נשנו בנחלת יעקב פרשת וארא בפס' ועלו ובאו בביתך (ז, כח) בעמוד קכב, יעו"ש].

דף נו.

ביקש יעקב לגלות את הקץ לבניו ונסתלקה ממנו השכינה כו'. אמרו שמע ישראל ד' כו' אמר יעקב בשכמל"ו אמרו רבנן היכי נעביד: נאמרו, לא אמרו משה. התקינו שיהיו אומרים בחשאי כו'. [דברי המחבר כאן נשנו בנחל"י פרשת ויחי בפס' האספו ואגידה לכם (מט, א) בעמוד קח, יעו"ש].

דף פח.

מאי דכתיב [וכו'] אברהם קראו הר, יצחק קראו שדה, יעקב קראו בית. ונראה כוונתן, שבימי אברהם היה השגחת אלקות עדיין מרוחק, ודימה אותה כהר, כמו מי שעומד על הר ומסתכל למטה. ובימי יצחק שנתרבה הזכות והוריד השכינה למטה, דימה אותו כשדה שהיא ארץ מישור. אך עדיין לא היה בקביעות, רק כעין שדה, שלפעמים אדם יורד לתוך שדהו. משא"כ ביעקב שכבר נשתלם הזכות, קרא אותו בית, כמו אדם שדר בביתו בקביעות:

דף קיב:

ניזהא דתורא: הן הן. ניזהא דאריה: זה זה. ניזהא דגמלא: דא דא. ניזהא דארבא: הילני הייא הילא והילוק הוליא. והוא תמוה. ונראה לפרש, דהנה ידוע דהש"ס קורא לרשעים שור המזיק, ואמר דרך מליצה: כשפוגע בך אדם רשע, שהוא דומה לשור המזיק, שנאמר

בו אל תתחר במרעים (תהלים לז, א. ומשלי כד, יט), אין לו תקנתא רק שינענע בראשו תמיד ויאמר "הן הן", ואל יתחר במרעים ויתגרה עמו.

"**וניזהא** דארי' זה זה", דידוע שהת"ח נקרא בשם ארי', כמו: (אבות פ"ד, מט"ו) והוי זנב לאריות; ארי עלה מבבל (ב"ק קיז א). והכוונה, שהזהיר התנא שלא יאמר אדם: פלוני כמשה ואהרן, פלוני כשמואל הנביא. רק, יפתח בדורו כשמואל בדורו (ר"ה כה א). לכך אמר, הלחש שצריך לומר לפני הת"ח "זה זה".

"**וניזהא** דגמלא דא דא". הכוונה, דהנה ידוע שמחויב אדם לגמול טוב במי שגמל עמו טוב. והנה אם יקפיד הנגמל לומר שיהא הטוב מה שגמל לו חבירו, שוה כמה שגמל עמו, יבא שנאה ומחלוקת. ולכך הזהיר ואמר: "ניזהא דגמלא", כלומר הלחש של התגמולים, לומר תמיד "דא דא". דהיינו, שיהי' שוה בעינו התגמולים, הגמול שגמל לו חבירו, ויאמר תמיד: דא הוא ממש כמו שגמלתיו, שלא יבואו ח"ו לידי שנאה ומחלוקת.

"**ניזהא** דארבא וכו'". כי ידוע שהעוה"ז מכונה בשם ספינה, כמו שאמרו במיתת אברהם ווי לספינה וכו' (ב"ב צא ב). ורצה ללמוד אותנו היאך לנהוג בעוה"ז. והנה הערוך בערך הל על פסוק "הלאות אנשים כי תלאו" (ישעי' ז, יג), תרגום: מהלן ית נבייא ארי תהלון ית פתגמי. היוצא מזה ד"הלין" פירושו לשון יגיעה. ובערך הייא, פי' לשון מהירות. ובערך חל, פי' חלי הוא לשון חולי. ו"חילק", פי' בערוך לשון דגים קטנים. ו"חוליא", פי' לשון מתוק (ע"פ ע"ז ל א). וזה כוונתן: "הילני", היינו היגיעה שאדם יגע בעוה"ז לצורך מחייתו - "הייא", היינו שצריך להיות במהירות, כענין שאמרו הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה (אבות פ"ד מ"י). וגם, צריך שיהי' מתוק בעיניו כל מה שיארע לו מהצרות ותלאות שיטיל עליו הקדוש ברוך הוא. וזה שאמר: "חלי", דהיינו החלאים והצרות, ו"חילוק", היינו המאכלים גרועים - "חוליא", כלומר שיהי' מתוק בעיניו כדבש. ועיין בערוך שחז"ל היו רגילין לומר ה' במקום ח' וח' במקום ה':